

ASK (*Fraxinus excelsior*)**KLONFRØPLANTAGE FP212, "Gurre Vang"**

STED: Gurre Vang afd. 487e, SNS, Øresund

FRØKILDE: Klonfrøplantage, 1,5 ha

ANLAGT: 1947

EJER: Skov- og Naturstyrelsen

ANVENDELSE:

Materialet har gode kvalitetsegenskaber og er særligt egnet til produktion af kvalitetstræ. Angreb af askens toptørre giver store problemer for plantning af ask. Der er registreret genetiske forskellige i modstandskraften mod sygdommen, og Plantedirektoratet har i 2008 givet tilladelse til at foretage en "særplukning" af de sundeste kloner i frøplantagen, samt at blande med sunde afkom fra en tilsvarende særplukning i frøplantagen FP202 (Birkemarken). Det forventes, at afkommet fra særplukningerne vil give et mere modstandsdygtigt plantemateriale.

SÆRLIGE EGENSKABER:

Frøplantageafkommet er ikke afprøvet i egentlige proveniens- eller afkomsforsøg. De efterfølgende vurderinger er derfor baseret på praktiske erfaringer.

Stammerethed: Stammeformen indgik som et vigtigt kriterie ved plustræudvalget, og praktiske erfaringer synes at bekræfte, at frøplantageafkommet har en særlig god stammeform.

Produktion: Afkommet må forventes at have en vækst omkring middel.

Sundhed: Askens toptørre har bredt sig i Danmark, og frøplantagen er også angrebet. Der er imidlertid betydelige klonforskelle m.h.t. angrebets styrke. Ved frøhøsten i 2008 har Plantedirektoratet givet tilladelse til at foretage en særplukning af de sundeste kloner i frøplantagen (i alt 4 kloner - 3 hunkloner og én hanklon). For at kunne fastholde en rimelig genetisk diversitet i afkommet er der fra Plantedirektoratet samtidig givet tilladelse til at blande det særplukkede frø fra FP212 med tilsvarende særplukket frø fra frøplantagen FP202, Birkemarken (i alt 4 kloner - 3 hunkloner og én hanklon). To af hunklonerne er gentaget i de to frøplantager, hvilket betyder at 6 forskellige kloner indgår i afkommene.

Særplukning af "brun" ask i FP212. November 2008.

FRØFORSYNING:

Frøproduktionen startede allerede 6-7 år efter frøplantagens anlæg. I 2008 er frøplantagen høstet som særplukning, jfr. teksten ovenfor. Henvendelse til SNS, Øresund/Planteavlstationen, tlf.: 49 19 02 14

FRØKILDEN:

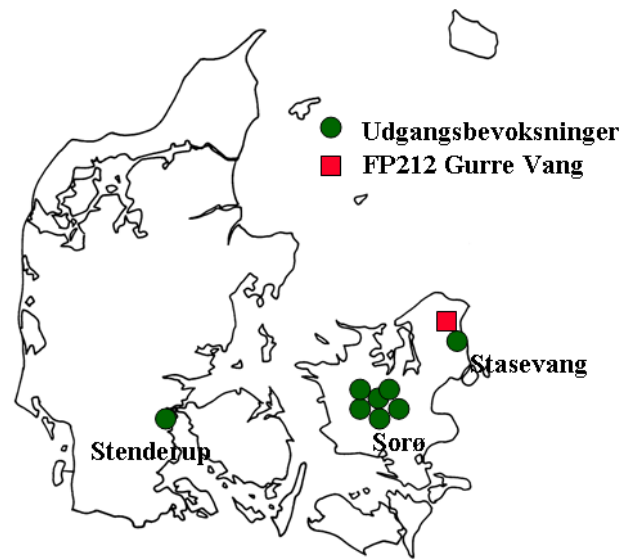
Udgangsmaterialet: Materialet i frøplantagen stammer fra 8 danske askebevoksninger (se kort). Bevoksningerne var over middel med hensyn til kvalitet. Bevoksningerne er alle af formodet dansk lokalrace.

Plustræudvalget: I udgangsbevoksningerne blev valgt 9 plustræer, som indgår i frøplantagen. Ved plustrævalget blev der lagt særlig vægt på stammerethed. Herudover blev der selekteret for køn, d.v.s. at der blev valgt træer som primært var hunnlige (gode frøproducenter). Af de 9 plustræer (kloner) i frøplantagen er de 8 overvejende hunnlige, og én er hanlig.

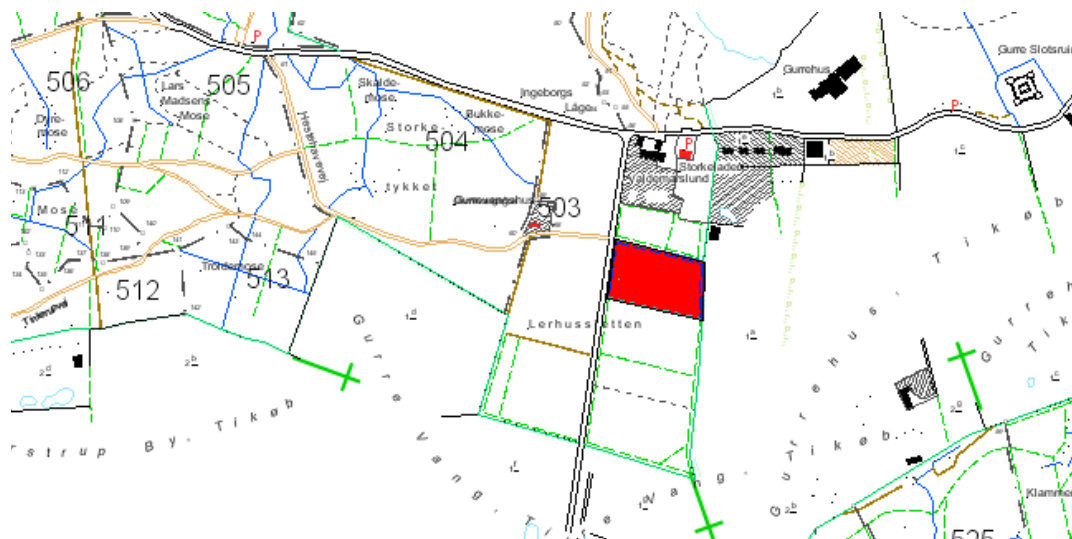
Frøplantagen: Plustræerne blev podet eller okuleret og udplantet i 1947. For at få en tilfredsstillende bestøvning består hver anden række i frøplantagen af den overvejende hanlige klon.

Genetisk tynding eller særplukning: Der var ikke fra starten planlagt genetisk tynding i frøplantagen. Men angreb af askens toptørre kan medføre, at de mest angrebne kloner må fjernes fra frøplantagen. Registreringer i klonforsøg i 2007 og 2008 har vist, at der er betydelige klonforskelle med hensyn til modstandskraften mod sygdommen, og der foreligger dermed et godt grundlag for at foretage en genetisk tynding (eller alternativt en særplukning af de sundeste kloner). Konsekvensen vil imidlertid være, at frøplantagen herefter kun vil indeholde et begrænset antal kloner (4-5), hvilket vurderes at være utilstrækkeligt til brug i skovene. En genetisk tynding (eller en særplukning)

forudsætter derfor, at der kan ske en blanding med frø fra en anden frøplantage, således at den genetiske diversitet i afkommet kan nå et tilfredsstillende niveau.

Grøn ask ved særplukningen d. 3. september 2008.

FP212 ligger mellem Gurre og Tikøb tæt på Gurre slotsskoven.

FLERE OPLYSNINGER:

Kontakt SNS, Øresund/Planteavlsstationen